

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Всеукраїнська наукова студентська конференція
«Міжнародне право в період
турбулентності міжнародних відносин»

25 жовтня 2024

м. Одеса

Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» Олега ТОДОЩАКА
(наказ № 3178-44 від 08.10.2024 р.)

Відповідальний редактор

Аракелян Мінас Рамзесович – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України.

Укладачі:

Бехруз Хашаматула Набійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права.

Бугаєць Альона Сергіївна – асистент кафедри міжнародного та європейського права.

Гриб Анна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Дронов Владислав Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Форманюк Вікторія Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Слісаренко Анастасія Олександрівна – здобувачка вищої освіти 4 курсу факультету судового та міжнародного права.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин» : студентська науково-практична конференція, 25 жовтня 2024 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2024. 489 с.

© НУ «Одеська юридична академія», 2024

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

5. Степаненко К.В. Конспект лекцій з дисципліни «Міжнародне публічне право». 2019р. С.169-183. URL : <https://dduvs.edu.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2020/kzpd/117.3.pdf>

Ключові слова: міжнародний спір, способи мирного вирішення міжнародних конфліктів, переговори, міжнародний арбітраж, договори.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Мануїлова Катерина Вікторівна.

Плавніцька Каріна Русланівна

здобувачка 1-го курсу магістратури

факультету цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМАТИКА ДЕЛІМІТАЦІЇ КОНТИНЕНТАЛЬНОГО ШЕЛЬФУ В ЧОРНОМУ МОРІ

Актуальність дослідження проблематики делімітації континентального шельфу в Чорному морі зумовлена зростаючим значенням цього регіону для прибережних держав та міжнародної спільноти загалом.

Ресурси континентального шельфу, зокрема енергетичні, мають стратегічне значення, що підвищує інтерес держав до розмежування зон юрисдикції відповідно до міжнародного права. Конфлікти щодо кордонів морських просторів створюють напруженість між сусідніми країнами та можуть стати джерелом політичних, економічних та екологічних викликів. У цьому контексті дослідження правових механізмів делімітації шельфу набуває особливої важливості, оскільки сприяє мирному врегулюванню спорів та забезпеченню сталого використання морських ресурсів у Чорному морі [1].

Проблематика делімітації континентального шельфу в Чорному морі є одним із найскладніших аспектів сучасного міжнародного права в умовах турбулентності міжнародних відносин. Регулювання правового статусу морських просторів набуває особливої актуальності через значні економічні та геополітичні інтереси прибережних держав, а також глобальні зміни в міжнародній системі безпеки [4].

Чорне море, яке є важливим стратегічним регіоном, стикається з новими викликами, що виникають унаслідок загострення територіальних спорів, військових конфліктів та енергетичних інтересів, які ускладнюють процес делімітації континентального шельфу. Зокрема, в умовах посилення конкуренції за контроль над ресурсами, питання розмежування континентального шельфу виходить за межі суто правового дискурсу і перетворюється на важливу частину дипломатичних переговорів та міжнародних інституційних механізмів, таких як Міжнародний трибунал з морського права та Міжнародний суд ООН.

Додатково, варто врахувати роль новітніх геополітичних реалій, зокрема, змін у відносинах між Росією та Україною після анексії Криму у 2014 році, що істотно ускладнює процес делімітації морських просторів і створює прецеденти для перегляду існуючих договорів та угод. У таких умовах міжнародне право має на меті забезпечити стабільність шляхом дотримання принципів справедливого розмежування, ефективного використання морських ресурсів і мирного врегулювання спорів. Це є критичним для регіональної безпеки та енергетичної незалежності країн Чорноморського басейну.

Таким чином, дослідження проблематики делімітації континентального шельфу в Чорному морі є важливим не лише для регіону, але й для загальносвітової системи міжнародного права, що шукає нові підходи для врегулювання суперечок у період глобальної нестабільності [2].

Делімітація континентального шельфу в Чорному морі є однією з ключових проблем міжнародного права морів, яка має значний вплив на регіональну безпеку, економіку та використання природних ресурсів. Континентальний шельф – це морське дно, що прилягає до узбережжя держави та простягається на глибину

до 200 морських миль від базових ліній, що визначають ширину територіальних вод. Відповідно до Конвенції ООН з морського права 1982 року (ЮНКЛОС), прибережні держави мають право на дослідження та використання природних ресурсів шельфу, зокрема, на розвідку і видобування нафти, газу та інших корисних копалин.

Чорне море, з його обмеженим простором та прибережними державами, що мають складну політичну історію є полем потенційних конфліктів, коли йдеться про делімітацію морських просторів. Основна проблема виникає через необхідність справедливого розмежування морських кордонів між прибережними державами, щоб забезпечити рівний доступ до ресурсів і зберегти стабільність у регіоні [3].

Ключові фактори, що впливають на делімітацію:

1. Геополітичні зміни: зміна кордонів або суверенітету територій, зокрема анексія Криму Росією у 2014 році, значно вплинули на делімітацію в Чорному морі, оскільки юридичний статус Криму змінює розподіл морських зон.

2. Енергетичні ресурси: чорне море багате на нафтові та газові родовища, що робить делімітацію стратегічним питанням. Вирішення спорів щодо доступу до цих ресурсів є ключовим як для енергетичної безпеки прибережних держав, так і для глобальних енергетичних ринків.

3. Рішення міжнародних судів: спроби мирного врегулювання спорів через міжнародні судові інстанції, такі як Міжнародний суд ООН або Міжнародний трибунал з морського права, грають важливу роль у встановленні юридично обґрунтованих кордонів шельфу [5].

4. Принципи справедливого розмежування: відповідно до міжнародного права, делімітація повинна базуватися на принципі справедливого розмежування, враховуючи як природні особливості морського простору, так і історичні та геополітичні фактори.

Отже, делімітація континентального шельфу в Чорному морі залишається надзвичайно складним питанням, що потребує правових та дипломатичних механізмів для мирного врегулювання. Виклики, пов'язані з ресурсами та змінами

в міжнародних відносинах, вимагають від прибережних держав дотримання норм міжнародного права, зокрема Конвенції ООН з морського права, для забезпечення стабільного та справедливого використання морських ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Постанова Кабінету Міністрів України № 713 від 31.05.2002р. «Про затвердження Комплексної програми подальшого розвитку інфраструктури та провадження господарської діяльності на о. Зміїний і континентальному шельфі». URL: [//http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=713-2002-%EF](http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=713-2002-%EF)
2. Конвенція ООН з морського права. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=728-14>
3. UN (1982), «The United Nations Convention on the law of the sea». URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=728-14>
4. Спільна заява про делімітацію морських просторів в Азовському та Чорному морях, а також у Керченський протоці 12.06.2012. URL: <http://news.yurist-online.com/news/president/10142/>
5. Бойко О. С., Ніколаєнко Д. В. Проблеми делімітації спірних акваторій та освоєння шельфу. *Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки*. Сер. : Геогр. науки. 2010. № 3. С. 76-93.

Ключові слова: делімітація, Чорне море, шельф, Міжнародний суд ООН, морські ресурси, регіональна безпека, міжнародне морське право, морське право.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Мануїлова Катерина Вікторівна.

«НАМІБІЙСЬКІ ВИНЯТКИ» ЯК ФОРМА ВИЗНАННЯ АД НОС В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....	360
Пайда Юліанна	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО МИРНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СПОРІВ.....	364
Плавніцька Каріна Русланівна	
ПРОБЛЕМАТИКА ДЕЛІМІТАЦІЇ КОНТИНЕНТАЛЬНОГО ШЕЛЬФУ В ЧОРНОМУ МОРІ.....	369
Чернов Олександр Миколайович	
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРІШЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ СПОРІВ МІЖНАРОДНИМ СУДОМ ООН.....	373
СЕКЦІЯ № 12. МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО.....	377
Журавська Аліна Олександрівна	
ПРОБЛЕМАТИКА РЕГУЛЮВАННЯ ОСОБИСТИХ ТА МАЙНОВИХ ПРАВ ПОДРУЖЖЯ У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ.....	377
Мамедова Айан Фізулі кизи	
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СПАДКОВИХ ВІДНОСИН.....	380
Омельченко Анна Сергіївна	
КОЛІЗІЙНІ АСПЕКТИ ОПІКИ ТА ПІКЛУВАННЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ.....	384
Сень Дар'я Романівна	
ОСОБЛИВОСТІ ПРИЙНЯТТЯ СПАДЩИНИ УСКЛАДНЕНЕ ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ В УКРАЇНІ.....	388
Храмченкова Марія Вадимівна	
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНОЗЕМНОГО ПРАВА В НАЦІОНАЛЬНИХ СУДАХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	392
СЕКЦІЯ № 13. ВІДНОСИНИ УКРАЇНА – ЄС.....	396
Власюк Анастасія Вадимівна та Даниш Аліна Віталівна	
СПІВРОБІТНИЦТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА УКРАЇНИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ.....	396
Воробйов Олег Геннадійович	
СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС.....	400
Гресько Богдана Юріївна	
СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ В КОНСТЕКСТІ АГРЕСІЇ РФ.....	403